

ALEGERI PARLAMENTARE ÎN REPUBLICA MOLDOVA 2025

Autor: Ion Cristea, Expert Relații Internaționale, New Strategy Center

Editor: George Scutaru, CEO, New Strategy Center, fost consilier prezidențial pe probleme de securitate națională

© **New Strategy Center**

Copertă: Generată cu AI

Despre New Strategy Center

New Strategy Center este un think tank românesc specializat în politică externă, de apărare și securitate. New Strategy Center își concentrează activitatea pe trei direcții principale: furnizarea de analize de specialitate pentru factori de decizie; desfășurarea unor dezbateri periodice, atât în regim Chatham House, cât și publice, pe teme de interes; extinderea activității externe prin încheierea de parteneriate cu instituții sau organizații similare din lume, în vederea elaborării de documente de politici și organizării de conferințe internaționale. Regiunea Mării Negre și zona Balcanilor sunt domenii de interes prioritar pentru New Strategy Center.

Disclaimer: Textul acesta conține opiniile și perspectiva personală ale autorilor și nu reflectă neapărat punctul de vedere al New Strategy Center.

REPUBLICA MOLDOVA ÎN PRAGUL ALEGERILOR PARLAMENTARE DIN 2025

1. MIZA GEOSTRATEGICĂ A ALEGERILOR PARLAMENTARE DIN 2025

Alegerile parlamentare din Republica Moldova, programate pentru 28 septembrie 2025, depășesc dimensiunea unui exercițiu electoral obișnuit. Acestea reprezintă o confruntare între două proiecte opuse: unul orientat spre integrarea europeană și consolidarea instituțiilor democratice, celălalt aliniat intereselor geopolitice ale Federației Ruse. Într-un context internațional tensionat, marcat de negocierile ruso-americane privind războiul din Ucraina, scrutinul dobândește o semnificație strategică aparte. Deși Republica Moldova nu figurează pe agenda negocierilor, rezultatul alegerilor ar putea influența arhitectura de securitate regională.

În ultimii trei ani, Republica Moldova a înregistrat progrese importante pe calea integrării europene. Obținerea statutului de stat candidat la Uniunea Europeană, în iunie 2022,¹ urmată de deschiderea oficială a negocierilor de aderare, în iunie 2024,² a consolidat aspirațiile pro-occidentale ale Chișinăului. Pentru a sprijini acest proces, Uniunea Europeană a aprobat, în 2025, un Plan de Creștere Economică destinat Republicii Moldova, în valoare de 1,9 miliarde de euro, pentru perioada 2025–2027.³ O declarație recentă a președintelui Consiliului European, Antonio Costa, din 3 septembrie 2025, indică faptul că negocierile tehnice pe capitole ar putea fi lansate oficial după alegerile parlamentare din 28 septembrie, dacă rezultatul scrutinului va reitera angajamentul Republicii Moldova față de parcursul său european.⁴

În paralel, Federația Rusă și-a intensificat discursul ostil la adresa Moldovei, recurgând la narative similare celor utilizate împotriva Ucrainei, cu scopul de a submina legitimitatea deciziilor strategice ale Chișinăului și de a proiecta, pe plan internațional, o imagine distorsionată a realității interne din Republica Moldova. În 2023, ministrul rus de externe, Serghei Lavrov, avertiza că Republica Moldova riscă să „urmeze soarta Ucrainei”, susținând că Occidentul ar fi instalat la conducere o președintă favorabilă aderării la NATO și unificării cu România.⁵ Un raport comun al ministerelor de externe din Rusia și Belarus, publicat în 2025, acuză Chișinăul de adoptarea „practicilor regimului neonazist de la Kiev”. Documentul afirmă că, după februarie 2022, situația cetățenilor ruși și a vorbitorilor de limbă rusă s-a

---

¹ Mihaela Conovali, "The Republic of Moldova received the status of candidate country for EU accession," *Newsmaker.md*, June 23, 2022, <https://newsmaker.md/ro/republica-moldova-a-primit-statutul-de-tara-candidat-pentru-aderarea-la-ue>

² "Maia Sandu signed the decree on the start of EU accession negotiations," *Europa Liberă Moldova*, June 21, 2024, <https://moldova.europalibera.org/a/maia-sandu-a-semnat-decretul-privind-inceperea-negocierilor-de-aderare-la-ue/33003568.html>

³ Iurie Rotari, "1.9 Billion Euro Aid for Moldova Approved by the European Parliament," *Radio Europa Liberă Moldova*, published May 1, 2025, <https://moldova.europalibera.org/a/ajutorul-de-1-9-miliarde-de-euro-pentru-moldova-aprobat-de-parlamentul-european/33343838.html>.

⁴ Alina Cotoros, "When will the EU open the first cluster of accession negotiations with Chisinau? Announcement by the President of the European Council," *Adevărul.ro*, September 4, 2025, https://adevarul.ro/stiri-externe/republica-moldova/cand-ue-va-deschide-primul-cluster-de-negocieri-de-2469682.html#google_vignette

⁵ Denis Dermenji, "Sergei Lavrov threatens: 'R. Moldova, the next Ukraine'," *Europa Liberă Moldova*, February 2, 2023, <https://moldova.europalibera.org/a/lavrov-acuz%C4%83-r-moldova---urm%C4%83toarea-ucrain%C4%83-/32252382.html>

deteriorat semnificativ, invocând presupuse politici de discriminare a comunității rusofone, marginalizarea limbii ruse și instaurarea unui regim de tip autoritar. Totodată, integrarea europeană este prezentată ca fiind „contrară intereselor naționale” ale cetățenilor, iar Occidentul este acuzat că ar transforma Republica Moldova într-o „periferie rusofobă” a Uniunii Europene.⁶

O victorie a partidelor pro-ruse la alegerile parlamentare din septembrie riscă să diminueze sprijinul occidental pentru Republica Moldova și să valideze narațiunile propagandistice ale Rusiei. Într-un astfel de scenariu, Moldova s-ar putea trezi pe agenda negocierilor americano-ruse, la insistențele Moscovei, pentru fi trecută în zona de influență rusă — mai ales că relația Chișinăului cu administrația Trump este vizibil mai limitată în comparație cu dialogul anterior susținut cu administrația Biden, care a condamnat public ingerințele Moscovei în afacerile interne ale Republicii Moldova și a alocat resurse semnificative, prin USAID, pentru proiecte esențiale de dezvoltare, securitate energetică și consolidare democratică.⁷

Pe plan intern, alegerile prezidențiale și referendumul pentru integrarea europeană din octombrie 2024 au scos la iveală slăbiciuni majore în procesul electoral din Republica Moldova. Referendumul a trecut cu o majoritate foarte strânsă, de doar 50,46%, în mare parte datorită diasporei, care a reprezentat 16 din electorat și a înclinat decisiv balanța.⁸ Rezultatul a fost cu atât mai surprinzător cu cât sondajele indicau constant un sprijin la nivel intern de peste 60% pentru aderarea la UE.⁹ Autoritățile de la Chișinău au semnalat implicarea serviciilor secrete ale Federației Ruse într-o tentativă de influențare a rezultatului, desfășurată pe două direcții principale: coruperea alegătorilor social vulnerabili și o campanie masivă de dezinformare.¹⁰

Republica Moldova a fost împărțită în 119 celule teritoriale, fiecare alcătuită din aproximativ 1.500 de activiști, însărcinați să atragă câte 5–10 votanți în schimbul unor sume de bani. Persoanelor recrutate li se fotografiau pașapoartele, în vederea deschiderii unor conturi la Promsvyazbank (PSB) — bancă rusească strategică, utilizată ca principal canal financiar pentru complexul militar-industrial al Federației Ruse, condusă de Piotr Fradkov, fiul fostului premier și fost director al Serviciului de Informații Externe (SVR), Mihail Fradkov.¹¹ Potrivit autorităților de la Chișinău, cel puțin 39 de milioane de dolari au fost alocați pentru

---

⁶ Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Belarus and Ministry of Foreign Affairs of the Russian Federation, "On the human rights situation in certain countries," June 24, 2025, https://www.mid.ru/ru/foreign_policy/doklady/2028846/

⁷ Ecaterina Arvintii, "Joe Biden on Maia Sandu's Re-election: Russia Has Failed," Moldova1.md, October 20, 2024, <https://moldova1.md/p/38346/joe-biden-despre-realegerea-maiei-sandu--rusia-a-esuat->

⁸ "LIVE TEXT Referendum 2024. Plebiscite Results in Districts," *Ziarul de Gardă*, October 20, 2024, <https://www.zdg.md/stiri/politic/live-text-referendum-2024-rezultatele-plebiscitului-in-raioane/>

⁹ WatchDog.MD Community, October 2024 Survey, October 2024, <https://watchdog.md/wp-content/uploads/2024/10/Sondaj-Octombrie-2024.pdf>.

¹⁰ Security and Intelligence Service of the Republic of Moldova, "Evaluation of the Russian Federation's involvement in the electoral processes in the Republic of Moldova in 2024-2025", March 5, 2024, <https://sis.md/sites/default/files/comunicate/fisiere/Scenarii%20de%20influen%C8%9B%C4%83%202024-2025.pdf>.

¹¹ Security and Intelligence Service of the Republic of Moldova, "Electoral Fraud Found in the Presidential Elections and the Republican Referendum: External Meddling in the Electoral Processes in the Republic of Moldova," November 1, 2024, https://sis.md/sites/default/files/comunicate/fisiere/Raport_SIS_Public_Interferenta_in_procesul_electoral.pdf

coruperea alegătorilor în septembrie și octombrie 2024, influențând votul a circa 150.000 de persoane — echivalentul a 10% din totalul celor prezenți la urne. Operațiunea a fost coordonată de gruparea controlată de oligarhul Ilan Șor, aflat în exil la Moscova, de unde continuă să orchestreze acțiuni subversive împotriva autorităților pro-europene.

Fig. 1. Percheziții ale forțelor de ordine la membrii grupării Șor, noiembrie 2024.¹²

Pentru Federația Rusă, alegerile parlamentare din septembrie reprezintă una dintre ultimele oportunități de a readuce Republica Moldova în sfera sa de influență prin mijloace politice. Într-un sistem parlamentar în care prerogativele președintelui sunt limitate, Moscova ar putea încerca să reproducă în Moldova scenariul aplicat în Georgia — unde președinta pro-occidentală Salome Zourabichvili a fost practic izolată de o majoritate parlamentară ostilă, care a impus o agendă legislativă controversată și a deteriorat relațiile cu partenerii occidentali.

Spre deosebire de cazul Georgiei, un eventual control politic exercitat de Federația Rusă asupra Republicii Moldova ar transforma această țară într-un instrument activ de presiune împotriva Ucrainei, cu efecte directe asupra echilibrului regional de securitate, în defavoarea Kievului. Asasinatul din 10 iulie 2025 — în care colonelul Ivan Voronici, din cadrul Serviciului de Securitate al Ucrainei (SBU), a fost împușcat de doi agenți FSB care ar fi intrat pe teritoriul ucrainean prin Republica Moldova — reprezintă un exemplu clar al modului în care teritoriul moldovean poate fi folosit în operațiuni clandestine împotriva Ucrainei.¹³

Un guvern pro-rus la Chișinău ar putea, de asemenea, exploata teme sensibile pentru Ucraina, precum statutul minorităților naționale sau chiar chestiunea frontierelor. Un exemplu relevant este declarația fostului președinte Igor Dodon, lider al Partidului Socialiștilor, care, în februarie 2025, a susținut că „o parte din pământurile Ucrainei sunt ale Republicii Moldova” și a cerut suspendarea tranzitului ajutoarelor pentru Kiev până la recunoașterea „drepturilor moldovenilor” din regiunile ucrainene.¹⁴ Astfel de declarații servesc obiectivelor geopolitice ale Federației Ruse, care urmărește să slăbească unitatea și capacitatea de rezistență a Ucrainei prin presiuni exercitate din partea vecinilor săi.

¹² "Law Enforcement Officers Conducted Over 60 Searches in Voter Corruption Case. Four People Have Been Detained," Radio Chișinău, published November 1, 2024, <https://radiochisinau.md/video-oamenii-legii-au-efectuat-peste-60-de-perchezitii-in-dosarul-coruperii-alegatorilor-patru-persoane-au-fost-retinute---203039.html>.

¹³ "Kiev Assassination: Two FSB Agents Entered Ukraine via Moldova," Știri.md, July 14, 2025., <https://stiri.md/article/international/asasinatul-de-la-kiev-doi-agenti-fsb-au-patruns-in-ucraina-prin-moldova>

¹⁴ "Igor Dodon Claims 'Some of Ukraine's Lands Belong to Moldova.' Dodon Urges Maia Sandu to Set Conditions for Ukrainians," Ziarul de Gardă, May 20, 2025, <https://www.zdg.md/stiri/igor-dodon-afirma-ca-o-parte-din-pamanturile-ucrainei-sunt-ale-r-moldova-dodon-cere-maiei-sandu-sa-puna-conditii-ucrainenilor/>.

2. REPUBLICA MOLDOVA LA 3 ANI DE LA ÎNCEPUTUL RĂZBOIULUI DIN UCRAINA

La 27 august 2025, Republica Moldova a marcat 34 de ani de la proclamarea independenței față de Uniunea Sovietică. Totuși, procesul real de consolidare a independenței naționale a cunoscut un impuls major abia după declanșarea invaziei ruse în Ucraina, la 24 februarie 2022, când Republica Moldova s-a poziționat ferm de partea Kievului. Această orientare clară a fost esențială pentru menținerea unui coridor logistic și umanitar între Ucraina și Occident. În primele săptămâni ale conflictului, aproximativ 80% dintre refugiații ucraineni care au intrat în Republica Moldova au fost găzduiți în locuințele cetățenilor moldoveni, printr-un efort voluntar remarcabil. De la începutul invaziei, peste un milion de refugiați au tranzitat teritoriul moldovean, ceea ce plasează Republica Moldova pe primul loc în Europa în ceea ce privește numărul de refugiați primiți pe cap de locuitor.¹⁵

Un moment-cheie în consolidarea rezilienței Republicii Moldova în actualul context geopolitic a fost eliminarea completă a dependenței de gazul rusesc — folosit încă din anii '90 de Moscova ca instrument de presiune politică asupra Chișinăului. Din decembrie 2022, autoritățile moldovene au renunțat integral la importurile de gaze din Federația Rusă, după ce, în toamnele anilor 2021 și 2022, Gazprom a redus unilateral livrările de gaze, într-o tentativă de a genera tensiuni sociale și de a submina guvernarea pro-europeană.¹⁶ În prezent, necesarul de gaze naturale este acoperit integral prin achiziții de gaze de pe piața europeană, livrate în mare parte prin gazoductul Iași–Chișinău — operațional din 2021, construit de România cu fonduri proprii și europene.

Pe lângă criza gazelor naturale, Republica Moldova s-a confruntat și cu presiuni energetice exercitate de Federația Rusă prin intermediul regiunii transnistrene. În ianuarie 2025, odată cu expirarea contractului de tranzit al gazelor rusești prin Ucraina, centrala termoelectrică de la Cuciurgan — aflată sub controlul administrației de la Tiraspol — a sistat livrările de energie electrică, care acopereau anterior între 80 și 90% din consumul regiunilor aflate sub controlul autorităților constituționale.¹⁷ Sincronizarea de urgență, realizată în martie 2022, a rețelelor electrice ale Republicii Moldova și Ucrainei cu sistemul european ENTSO-E a oferit Chișinăului acces direct la piața energetică europeană.¹⁸ România joacă un rol central în susținerea stabilității energetice a Republicii Moldova, furnizând cea mai mare parte a energiei electrice importate, adesea la prețuri subvenționate. Totodată, sprijinul financiar oferit de Uniunea Europeană — în valoare de aproximativ 250 de milioane de euro — a contribuit la

---

¹⁵ Andreea Popescu, "R. Moldova received the largest number of Ukrainian refugees per capita in Europe," *Stiripesurse.md*, June 10, 2024, <https://stiripesurse.md/r-moldova-a-primit-cel-mai-mare-numar-de-refugiati-ucraineni-pe-cap-de-locuitor-din-europa/>.

¹⁶ Mihaela Conovali, "Gazprom Reduces Gas Deliveries for December—by 56.5%. Marian: The Government Was Prepared for This Scenario," *Newsmaker.md*, November 22, 2022, <https://newsmaker.md/ro/gazprom-reduce-livrarile-de-gaz-pentru-luna-decembrie-cu-56-5-marian-guvernul-s-a-pregatit-pentru-acest-scenariu>.

¹⁷ Olga Scripnic, "The Cuciurgan power plant will provide over 90% of the electricity needed for the right bank of the Dniester in June," *Agora.md*, May 28, 2024, <https://agora.md/2024/05/28/centrala-de-la-cuciurgan-va-asigura-peste-90percent-din-energia-electrica-necesara-malului-drept-al-nistrului-in-luna-iunie>.

¹⁸ "Romania Will Provide Energy Assistance to Moldova," *Deutsche Welle*, October 13, 2024, <https://www.dw.com/ro/din-pu%C8%9Binul-pe-care-%C3%AEI-are-rom%C3%A2nia-va-ajuta-energetic-republica-moldova/a-63431075>

atenuarea impactului volatilității prețurilor asupra populației.¹⁹ În paralel, capacitățile de producție din surse regenerabile – fotovoltaice și eoliene – au crescut de opt ori în ultimii patru ani, ajungând să reprezinte 16,7% din mixul energetic în 2024, cu perspective de a atinge 27% în 2025.²⁰

Evoluția capacităților E-SER instalate în perioada 2018 - iunie 2025, MW

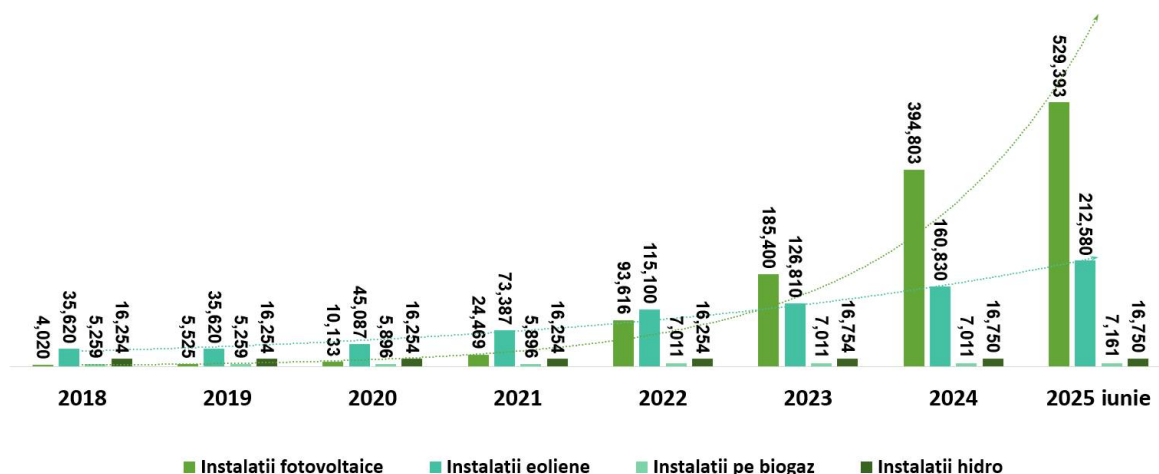

Fig. 2. Evoluția capacităților E-SER instalate în perioada 2018 - iunie 2025, MW.²¹

În 2023, Republica Moldova a adoptat o nouă Strategie a Securității Naționale, care, pentru prima dată, identifică explicit Federația Rusă drept o amenințare majoră la adresa securității statului.²² Documentul prevede atingerea unui buget al apărării de 1% din PIB până în 2030, reflectând o schimbare de paradigmă față de guvernele anterioare, care subliniau că investițiile în apărare sunt inutile datorită statutului de neutralitate a țării. Franța s-a afirmat ca partener strategic în domeniul apărării, semnând în 2024 un acord prin care își asumă sprijinul pentru dezvoltarea capacităților militare ale Republicii Moldova, în special în ceea ce privește protecția spațiului aerian. Necesitatea unui sistem eficient de detectare și apărare aeriană a devenit evidentă în contextul conflictului din Ucraina, după multiple incidente în care drone și rachete rusești au încălcat spațiul aerian moldovean. În 2026, Republica Moldova urmează să dispună de un sistem complet de apărare antiaeriană, finanțat printr-un grant european de

¹⁹ "EU Offers 250 Million Euros for the Right Bank of the Dniester and 60 Million for the Left Bank," Jurnal TV, n.d., <https://www.jurnaltv.md/news/c7aa0135f09d383e/ue-ofera-250-de-milioane-de-euro-pentru-malul-drept-al-nistrului-si-60-de-milioane-pentru-malul-stang.html>

²⁰ "Republic of Moldova Reaches a New Record in Renewable Energy Production," Ministry of Energy of the Republic of Moldova, May 21, 2025, <https://energie.gov.md/ro/content/republica-moldova-atinge-un-nou-record-productia-de-energie-regenerabila>.

²¹ National Center for Sustainable Energy (CNED), "Installed Capacity," July 2025, <https://cned.gov.md/ro/content/capacitati-instalate>.

²² Cristian Sava, "Russia is the main threat to the Republic of Moldova and the entire region. National Defense Strategy for the years 2024-2034, approved by the Government in Chișinău," TVR Moldova, July 17, 2024, <https://tvr Moldova.md/article/c14a12499c836b83/rusia-este-principala-amenintare-in-adresa-republicii-moldova-si-a-intregii-regiuni-strategia-apararii-nationale-pentru-anii-2024-2034-aprobata-de-guvernul-de-la-chisinau>.

20 de milioane de euro,²³ iar Parlamentul de la Chișinău a adoptat deja un proiect de lege care reglementează securitatea spațiului aerian național.²⁴

*Fig. 3. Ambasadorul rus Oleg Ozerov, convocat la MAE pentru a i se prezenta fragmentele de drone rusești căzute pe teritoriul Republicii Moldova.*²⁵

Transformările din ultimii ani au implicat un cost social ridicat pentru populație și, implicit, un cost politic pentru guvernarea pro-europeană. Trecerea la achiziții de gaze naturale de pe piața europeană s-a produs într-un context marcat de prețuri la maxime istorice, iar tarifele la energie electrică au cunoscut, la rândul lor, majorări considerabile. Războiul din Ucraina și perturbările lanțurilor de aprovizionare au contribuit la o inflație record de 34% în anul 2022, cu efecte puternice asupra nivelului de trai. Aceste creșteri de prețuri au generat nemulțumiri în rândul populației, intens exploatate și amplificate de forțele de opoziție pro-ruse. Potrivit unui sondaj realizat în 2025, 39% dintre respondenți indică prețurile drept principala problemă a țării, iar 26% menționează veniturile insuficiente.²⁶ Datele Biroului

²³ "The Republic of Moldova will have a complete anti-aircraft defense system in 2026. Maia Sandu: 'We are implementing this together with the EU.'" *Veridica*, May 13, 2025. <https://www.veridica.md/stiri/r-moldova-va-avea-un-sistem-complet-de-aparare-antiaeriana-in-2026-maia-sandu-implementam-acest-lucru-impreduna-cu-ue>.

²⁴ "Moldova will have a complete Air Defense System by 2026. Maia Sandu: 'We are achieving this with EU Support,'" RFI, May 13, 2025, <https://www.rfi.fr/ro/republica-moldova/20250513-r-moldova-va-avea-un-sistem-complet-de-ap%C4%83rare-antiaerian%C4%83-%C3%AE-n-2026-maia-sandu-realiz%C4%83m-acest-lucru-fiind-sus%C8%9Binu%C8%9Bi-de-ue>.

²⁵ "Fragments of drones fallen in the South of the country were presented to the Agreed-Upon Ambassador of Russia. The Russian Cultural Center will cease its activity," *Ziarul de Gardă*, published February 13, 2025, <https://www.zdg.md/stiri/politic/video-ambasadorului-agreat-al-rusiei-i-s-au-pus-in-fa%C5%A7a-fragmentele-dronelor-cazute-in-sudul-tarii-centrul-cultural-rus-isi-va-sista-activitatea/>.

²⁶ Maria-Emilia Hîncu, "Record optimism in Moldova: More and more people believe we are heading in the right direction. Top problems felt by citizens," *TV8.md*, June 13, 2025, <https://tv8.md/2025/06/13/optimism-record-in-moldova-tot-mai-multi-cred-ca-mergem-in-directia-buna-top-probleme-resimtiite-de-cetateni/283368>.

Național de Statistică arată că, în 2024, 25,6% din populație era afectată de sărăcie multidimensională (acces limitat la servicii esențiale), iar 33,6% se afla sub pragul sărăciei absolute, stabilit la 3.493,3 lei (aproximativ 180 EUR) pe lună. În mediul rural, situația este și mai gravă: 42,9% din populație trăiește sub pragul sărăciei absolute, iar 37,6% se confruntă cu sărăcie multidimensională.²⁷

În același timp, Republica Moldova este ținta unui război informațional orchestrat de Federația Rusă, intensificat semnificativ după declanșarea invaziei asupra Ucrainei. O investigație jurnalistică recentă a dezvăluit existența unei rețele extinse de activiști plătiți de la Moscova pentru manipularea opiniei publice. Aceștia beneficiază de instruire specializată în tehnici de propagandă digitală: sunt învățați cum să formuleze și să distribuie mesaje țintite pe platforme precum TikTok și Telegram, cum să păcălească algoritmii pentru a obține vizibilitate maximă și cum să își ascundă identitatea folosind VPN-uri și conturi false. Rețeaua acționează zilnic în spațiul online, promovând mesaje anti-europene în spațiul online, acționând ca o „fermă de boți” umanizată — greu de detectat ca parte a unei campanii concertate. Potrivit investigației, structura a fost folosită inclusiv pentru promovarea lui Călin Georgescu, fost candidat la președinția României, cunoscut pentru pozițiile sale suveraniste și pro-ruse.²⁸

De asemenea, în spațiul digital din Republica Moldova activează mii de conturi și pagini false — atât în limba română, cât și în limba rusă — care distribuie conținut sponsorizat și generează comentarii cu ajutorul inteligenței artificiale.²⁹ Campaniile de manipulare exploatează frica, insecuritatea economică și frustrările sociale. Aceste conturi interacționează între ele, pentru a amplifica artificial mesajele. Principalele narațiuni de propagandă includ:

- „Guvernarea pregătește fraudarea alegerilor”;
- „PAS și Maia Sandu sunt inamicii poporului – au capturat și sărăcit țara”;
- „Moldova este sub dictatură și control străin, exercitat de Uniunea Europeană”;
- „NATO va folosi Moldova ca teatru de război împotriva Rusiei”;
- „PAS vrea să depopuleze țara pentru a face loc imigranților din UE, iar moldovenii sunt forță de muncă ieftină pentru Occident”.

Aceste mesaje sunt diseminate sistematic, cu scopul de a destabiliza societatea, de a submina încrederea în guvernare și de a induce un climat generalizat de nemulțumire, menit să influențeze rezultatul alegerilor parlamentare.

---

²⁷ "Multidimensional Poverty in the Republic of Moldova in 2024," *National Bureau of Statistics*, May 29, 2025, https://statistica.gov.md/ro/saracia-multidimensionala-in-republica-moldova-in-anul-2024-10102_61803.html.

²⁸ Natalia Zaharescu, "The Kremlin's Digital Army. Undercover Investigation. 'It's Paid! Let Me Tell You, It's Paid Directly from Moscow,'" *Ziarul de Gardă*, September 3, 2025, <https://www.zdg.md/investigatii/ancheta/video-armata-digitala-a-kremlinului-investigatie-sub-acoperire-se-plateste-hai-sa-va-spun-se-plateste-direct-de-la-moscova/>.

²⁹ Mădălina Voinea and Sorin Ioniță, "Analysis of Coordinated Inauthentic Behavior in Moldova: 23 Days Before the Elections," *Fact-Hub.eu*, September 5, 2025, <https://fact-hub.eu/ro/2025/09/05/analiza-comportamentului-inautentic-coordonat-in-moldova-23-de-zile-inainte-de-alegeri/>.

3. PRINCIPALELE FORȚE POLITICE ÎN CURSA PENTRU PARLAMENTARE;

Tabăra pro-europeană

Partidul Acțiune și Solidaritate (PAS), susținut de președinta Maia Sandu, rămâne principala forță politică pro-europeană din Republica Moldova. Totuși, după patru ani de guvernare marcați de crize succesive, PAS se confruntă cu o erodare a sprijinului electoral. Reforma justiției, una dintre promisiunile centrale ale partidului în campania electorală din 2021, a devenit între timp cel mai contestat proiect al actualei guvernări. Legea privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor, intrată în vigoare în august 2023, a determinat critici dure din partea opoziției și a unei părți a sistemului judiciar. În aproape trei ani, peste 100 de magistrați au părăsit sistemul — fie în urma evaluărilor eșuate, fie pentru a evita procedura de verificare. Numai în august 2025, 17 procurori și-au dat demisia imediat după ce li s-au cerut declarațiile de avere.³⁰ Aceste demisii în lanț, combinate cu campanii de discreditare, au afectat funcționarea sistemului judiciar și au generat întârzieri semnificative în procese-cheie: formarea Consiliului Superior al Procurorilor a durat 13 luni,³¹ iar a Consiliului Superior al Magistraturii, 21 de luni.³² Termenul estimat pentru finalizarea integrală a reformei rămâne sfârșitul anului 2025, însă riscurile de întârziere persistă. În plus, încrederea publică în procesul de reformă a fost afectată de mai multe incidente, printre care se numără fuga deputaților Alexandr Nesterovschi³³ — refugiat în regiunea transnistreană după condamnarea la 12 ani de închisoare — și Marina Tauber, care a fugit în Federația Rusă.³⁴ Ambii parlamentari sunt asociați rețelei de influență coordonate de fugarul Ilan Șor, iar aceste episoade au ridicat semne de întrebare privind eficiența autorităților și succesul reformei sistemului judiciar.

În 2025, campania electorală a Partidului Acțiune și Solidaritate (PAS) este centrată pe apărarea parcursului european al Republicii Moldova în fața influențelor oligarhice și pro-ruse. Obiectivul central al formațiunii este aderarea la Uniunea Europeană până în 2028. Marea provocare pentru PAS nu este doar obținerea unei victorii electorale, ci mai ales formarea unei majorități parlamentare capabile să susțină un program reformist, esențială pentru continuarea integrării europene. În absența unei majorități clare, PAS nu dispune de un partener politic predictibil. Opoziția pro-europeană nu are un competitor redutabil pentru PAS, fiind fragmentată în partide mici, care nu reușesc să se impună ca alternative viabile în fața electoratului.

---

³⁰ "Wave of resignations among prosecutors: 17 specialists have left their posts," *Stirionline.md*, July 3, 2025, <https://stirionline.md/val-de-demisii-in-randul-procurorilor-17-specialisti-au-plecat-din-functii/>.

³¹ "The Superior Council of Prosecutors has a new composition," *Radio Chișinău*, September 18, 2025, <https://radiochisinau.md/consiliul-superior-al-procurorilor-are-o-noua-componenta---190467.html>.

³² "Only 5 out of 28 Passed the Test. The Pre-Vetting Commission Has Finalized the Evaluation of Candidates for Positions in the SCM from Among Judges," *Bizlaw.md*, February 7, 2023, <https://bizlaw.md/public/doar-5-din-28-au-trecut-testul-comisia-pre-vetting-a-finalizat-evaluarea-candidatilor-la-functii-in-csm-din-randul-judecatorilor>.

³³ "How the turncoat deputy Alexandr Nesterovschi fled to the Transnistrian region before his sentence. SIS presents the chronology of events: 'Russia helped him.'" *Ziarul de Gardă*, March 31, 2025. <https://www.zdg.md/stiri/video-cum-a-fugit-deputatul-transfug-alexandr-nesterovschi-in-regiunea-transnistreana-inainte-de-a-si-afla-sentinta-sis-prezinta-cronologia-evenimentelor-rusia-l-a-ajutat/>.

³⁴ Măriuța Nistor, "Tauber at the courthouse only on posters. 'She is in the Russian Federation, that's her place.'" *Ziarul de Gardă*, August 4, 2025. <https://www.zdg.md/video/video-tauber-la-judecatorie-doar-pe-pancarte-e-in-federatia-rusa-acolo-i-locul-ei/>.

Tabăra pro-rusă și populiștii

Spre deosebire de alegerile prezidențiale din 2024, când forțele pro-ruse au mizat pe fragmentarea electoratului prin promovarea unui număr cât mai mare de candidați, pentru scrutinul parlamentar din 2025 acestea au adoptat o strategie diferită, axată pe formarea de blocuri electorale. Obiectivul este clar: evitarea riscului ca partidele afiliate să nu atingă pragul electoral de 5% — situație care ar favoriza PAS prin mecanismul redistribuirii voturilor.

Blocul „Patriotic”, creat în iulie 2025, este o coaliție explicit pro-rusă, alcătuită din mai multe partide și lideri politici cu legături strânse cu Moscova. Din componența blocului fac parte următoarele formațiuni:

1. Partidul Socialiștilor din Republica Moldova (PSRM), condus de fostul președinte Igor Dodon, vizat în mai multe dosare penale, inclusiv pentru trădare de patrie.³⁵
2. Partidul Comuniștilor din Republica Moldova (PCRM), condus de Vladimir Voronin, fost șef al statului între 2001 și 2009, cunoscut pentru susținerea aderării Republicii Moldova la Uniunea Euroasiatică.
3. Partidul Inima Moldovei, condus de Irina Vlah, fosta bașcană (conducător) a Găgăuziei. Pe 28 august 2025, Vlah a fost inclusă pe o listă de sancțiuni a Canadei pentru „activități de ingerință rusă” în contextul alegerilor parlamentare din Republica Moldova.³⁶
4. Partidul Viitorul Moldovei, al cărui lider este Vasile Tarlev, fost prim-ministru în perioada guvernării comuniste. În prezent, Tarlev este perceput ca fiind apropiat de rețeaua lui Ilan Șor.³⁷

Blocul își asumă deschis relansarea parteneriatului strategic cu Federația Rusă, iar liderii săi — Igor Dodon, Irina Vlah și Vasile Tarlev — efectuează frecvent vizite la Moscova. Recent, au avut o întrevedere cu vicepremierul rus Alexander Novak, axată pe revitalizarea relațiilor economice și energetice.³⁸ Discursul public al blocului are o retorică alarmistă, susținând că o nouă victorie a forțelor pro-europene ar transforma Moldova într-un „teritoriu pustiu, oferit intereselor străine”. În programul electoral, formațiunea promite semnarea unui contract de furnizare a gazelor cu Rusia la un preț preferențial, pe o durată de cel puțin cinci ani, și reducerea vârstei de pensionare la 57 de ani. În 2024, unii membri ai blocului au înaintat

---

³⁵ Stela Untila, "Searches at Igor Dodon's home. He is targeted in a criminal case for corruption, illegal financing, treason, and illicit enrichment." *NewsMaker*, May 24, 2022. <https://newsmaker.md/ro/pechezitii-acasa-la-igor-dodon-este-vizat-intr-un-dosar-penal-pentru-corupere-finantare-ilegala-tradare-de-patrie-si-imbogatire-ilicita>.

³⁶ Nichita Covalenco, "Canada imposed sanctions on 16 people, including Irina Vlah, Evghenia Gutul, and Alexei Lungu," *NewsMaker*, August 28, 2025. <https://newsmaker.md/ro/canada-a-impus-sanctiuni-pentru-16-persoane-inclusiv-irina-vlah-evghenia-gutul-si-alexei-lungu>.

³⁷ Iurie Rotari, "The CEC notes that Tarlev's "Future of Moldova" party and Șor's "Renaissance" party are in an unofficial alliance," *Europa Liberă Moldova*, October 2, 2024, <https://moldova.europalibera.org/a/cec-constata-ca-partidele-viitorul-moldovei-al-lui-tarlev-si-renastere-al-lui-sor-sunt-intr-o-alianta-neoficiala/33143297.html>

³⁸ "Igor Dodon, Irina Vlah, and Vasile Tarlev Visited Moscow Again: The Three Want to 'Relaunch Economic and Energy Relations' with Russia," *Ziarul de Gardă*, July 10, 2025, <https://www.zdg.md/stiri/igor-dodon-irina-vlah-si-vasile-tarlev-au-fost-din-nou-la-moscova-cei-trei-isi-doresc-relansarea-relatiilor-economice-si-energetice-cu-rusia/>

proiecte de lege care vizau limitarea dreptului la vot al diasporei și introducerea unei legi privind „agenții străini” în Republica Moldova.³⁹

Fig. 4. Întâlnire între vicepremierul rus Alexander Novak și Igor Dodon (Partidul Socialiștilor din Republica Moldova), Irina Vlah (Inima Moldovei) și Vasile Tarlev (Viitorul Moldovei).⁴⁰

Conștientă de pierderea sprijinului popular pentru vechea elită politică pro-rusă, Federația Rusă și-a adaptat tacticile în Republica Moldova. Continuă să susțină lideri cu un discurs explicit pro-rus, dar își extinde tot mai mult sprijinul către politicieni care se prezintă drept moderați sau aparent pro-europeni. Această strategie are ca scop lărgirea bazei electorale a forțelor afiliate Kremlinului, prin atragerea voturilor din segmente diferite ale societății. Pentru Moscova, obiectivul nu este neapărat formarea unui Parlament declarat pro-rus după alegerile din 2025, ci instalarea unei majorități capabile să blocheze reformele, să preia controlul asupra instituțiilor-cheie și să promoveze o politică externă ambivalentă — orientată spre reluarea relațiilor cu Rusia și deschiderea către China, sub pretextul menținerii unui așa-zis „echilibru geopolitic”.

Pe 31 ianuarie 2025, la Chișinău, a fost anunțată formarea Blocului Alternativa, o alianță ce reunește mai mulți actori politici controversați, cu un trecut marcat de afilierea la partide dominate de oligarhi sau cu orientare pro-rusă.

Liderii noului bloc sunt:

1. Ion Ceban, actualul primar al Chișinăului, fost membru al Partidului Comuniștilor și al Partidului Socialiștilor, cunoscut pentru pozițiile sale anterioare favorabile integrării Republicii Moldova în Uniunea Euroasiatică. În 2014, a organizat un protest la Bruxelles împotriva semnării Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană și a susținut referendumul neconstituțional din Găgăuzia privind independența regiunii. În

³⁹ Doina Buruiiană, "BCS Proposes That Diaspora Citizens Should Not Be Able to Vote with Expired Passports," *Newsmaker.md*, April 2, 2025, <https://newsmaker.md/ro/bcs-propune-ca-cetatenii-din-diaspora-sa-nu-poata-vota-cu-pasapoarte-expirate>.

⁴⁰ "Alexander Novak: Russia is prepared to explore cooperation options with Moldova across all spheres, including economics and energy," *The Government of the Russian Federation*, July 10, 2025, <http://government.ru/en/news/55606/>.

decembrie 2022, Ceban și-a lansat propriul partid — Mișcarea Alternativă Națională (MAN) — cu o agendă declarată pro-europeană. Presa de la Chișinău a relatat despre întâlniri ale lui Ceban cu agenți ai FSB,⁴¹ iar Trezoreria SUA a afirmat în 2022 că lansarea MAN a beneficiat de sprijinul Moscovei.⁴²

2. Alexandr Stoianoglo, fost Procuror General al Republicii Moldova și candidat la alegerile prezidențiale din 2024, a beneficiat de sprijinul public al Partidului Socialiștilor și, indirect, al rețelei ȘOR. Anterior, a fost deputat din partea Partidului Democrat, condus de oligarhul Vlad Plahotniuc, care a controlat scena politică de la Chișinău între 2016 și 2019. Deși a promovat un discurs pro-european în campania prezidențială din 2024, a susținut votul negativ la referendumul privind integrarea în UE.
3. Ion Chicu, fost ministru în guvernele controlate de Plahotniuc și prim-ministru în perioada președinției lui Igor Dodon. A fondat în 2021 Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei. Deși se declară pro-european, a boicotat referendumul pentru integrarea în UE.
4. Mark Tkaciuk, fost consilier al președintelui Vladimir Voronin și ideolog-cheie al Partidului Comuniștilor între 2001 și 2008. Este cunoscut pentru promovarea unor viziuni care contestă identitatea românească a Republicii Moldova și pentru poziții deschis antioccidentale. Considerat cea mai influentă figură din culisele guvernării comuniste, Tkaciuk este și unul dintre autorii controversatului memorandum Kozak din 2003, care prevedea federalizarea Republicii Moldova.⁴³

Fig. 5. Liderii Blocului Alternativa susțin o conferință de presă.⁴⁴

⁴¹Cristina Mirca, "At 'Coffee' with FSB Political Technologists: Chișinău Mayor Ion Ceban Allegedly Advised by Moscow's People," TVR Moldova, November 1, 2023, <https://tvr Moldova.md/article/9393645ab28e2806/foto-video-la-cafea-cu-polit-tehnologii-fsb-ului-primarul-ion-ceban-ar-fi-consiliat-de-oamenii-moscovei.html>.

⁴² U.S. Department of the Treasury, "Treasury Sanctions Individuals and Entities Connected to Ilan Shor's Network of Corruption and Meddling in Moldova's Elections," October 26, 2022, <https://home.treasury.gov/news/press-releases/jy1049>

⁴³ Ilie Gulca, "The statements of Tkaciuk have provoked protests from the veterans of the Nistru War," TVR Moldova, September 12, 2025, <https://tvr Moldova.md/article/578cc0fea9cef879/declaratiile-lui-tkaciuk-au-provocat-proteste-ale-veteranilor-razboiului-de-pe-nistru.html>.

⁴⁴ Ion Ceban, "12 Directions of Concrete Actions for Moldova: The Vision of the Alternative Bloc," March 21, 2025, <https://ionceban.md/12-directii-de-actiuni-concrete-pentru-moldova-viziunea-blocului-alternativa/>.

Alianța vizează un segment de electorat dezamăgit de guvernarea PAS, dar care rămâne reticent față de partidele pro-ruse tradiționale. Blocul este construit în jurul primarului Ion Ceban și al partidului său — Mișcarea Alternativă Națională (MAN) — care deține 15 dintre primele 30 de poziții pe lista electorală.⁴⁵ La momentul depunerii listelor pentru parlamentare, Ceban a declarat că obiectivul său este de a-i duce în Parlament pe colegii săi, urmând să-și continue mandatul la Primăria Chișinău. În ultimii ani, Ceban a transformat tribuna instituțională a primăriei într-o platformă constantă de atacuri politice la adresa guvernării PAS. Blocul a suferit însă o lovitură de imagine pe 9 iulie 2025, când Ministerul Afacerilor Externe al României a confirmat că Ion Ceban are interdicție de intrare pe teritoriul României, din motive ce țin de securitatea națională.⁴⁶ Această decizie ar putea influența percepția publică și potențialul electoral al alianței.

Partidul Nostru, condus de Renato Usatîi, reprezintă un alt actor politic important în contextul alegerilor parlamentare din 2025. Figură controversată pe scena politică moldovenească, Usatîi are un trecut marcat de afaceri în Federația Rusă și de legături cu personaje din mediul criminal.⁴⁷ Într-un interviu din 2013, se autodeclara „om sovietic” și îl numea pe Vladimir Putin „eroul” său.⁴⁸ Paradoxal, în 2020, Usatîi a fost dat în căutare internațională de Ministerul de Interne al Federației Ruse, într-un dosar privind organizarea unei grupări criminale.⁴⁹ În ultimii ani, liderul Partidului Nostru a adoptat o agendă populistă, susținând că, în timp ce unele partide din Republica Moldova sunt sprijinite de Federația Rusă, iar altele de Uniunea Europeană sau Statele Unite, formațiunea sa se bazează exclusiv pe sprijinul cetățenilor.⁵⁰ Evitând o poziționare ideologică sau geopolitică clară, Usatîi preferă să se prezinte ca fiind un politician singur ce luptă împotriva tuturor. Rezultatul de 13,79% obținut în primul tur al alegerilor prezidențiale din 2024 confirmă capacitatea sa de a atrage votul electoratului nemulțumit. Totuși, precedentul din 2021 ridică semne de întrebare: în ciuda celor 16,9% obținuți la prezidențialele din 2020, partidul său a acumulat doar 4,10% la alegerile parlamentare din 2021, ratând astfel accesarea în legislativ.⁵¹ Rămâne de văzut dacă, în 2025, Usatîi va reuși să transforme capitalul electoral personal într-un succes pentru partid și să depășească pragul de 5%.

---

⁴⁵ "The 'Alternative' bloc launched its election campaign: 'We are building Europe here, at home, for us'," *Ziarul de Gardă*, September 17, 2025, <https://www.zdg.md/stiri/blocul-alternativa-s-a-lansat-in-campania-electoral-construim-europa-aici-acasa-la-noi/>.

⁴⁶ "Romanian MFA explains why the mayor of Chișinău, Ion Ceban, was banned from entering Romania," *Adevărul*, July 9, 2025, <https://adevarul.ro/stiri-interne/evenimente/mae-explica-de-ce-primarul-chisinaului-ion-ceban-2456592.html>.

⁴⁷ "What Is Renato Usatîi's Homeland?" *Ziarul de Gardă*, November 17, 2024, <https://www.zdg.md/investigatii/ancheta/care-este-patria-lui-renato-usatii/>.

⁴⁸ Valentina Basiul, "Portrait of a... 'Soviet Man': Renato Usatîi," *Radio Free Europe Moldova*, January 28, 2016, <https://moldova.europalibera.org/a/27516625.html>.

⁴⁹ "Russian Ministry of Internal Affairs Has Put Renato Usatîi on the International Wanted List," TASS, July 23, 2020, <https://tass.ru/proisshestviya/9038469>

⁵⁰ "Our Party Chairman Renato Usatîi: 'Moldova Needs Partners, Not Orders,'" March 10, 2025, <https://partidulnostru.md/post/predsedatel-nashej-partii-renato-usatyi-moldove-nuzhny-partnyory-a-neprikazy~67ceca99af417296d81c0510>

⁵¹ "Portrait of Presidential Candidate Renato Usatîi," *Știri.md*, October 1, 2024, <https://stiri.md/article/politica/portretul-candidatului-renato-usatii-la-functia-de-presedinte-al-tarii/>.

Fig. 6. *Partidul Nostru depune la CEC setul de documente și lista de candidați pentru alegerile parlamentare din 28 septembrie.*⁵²

Structuri criminale cu influență asupra zonei politice

Un element central al alegerilor parlamentare din 2025 îl constituie capacitatea rețelei controlate de oligarhul Ilan Șor de a influența electoratul prin fonduri provenite din Federația Rusă – o tactică deja documentată în cadrul scrutinelor din 2024. Pentru a contracara aceste practici, autoritățile au înăspriț legislația, introducând pedepse cu închisoarea între 4 și 7 ani pentru faptele de corupție electorală.⁵³ La 30 iulie 2025, Consiliul Suprem de Securitate a raportat sancționarea a aproximativ 25.000 de persoane implicate în fraudele electorale din anul precedent, cu amenzi cumulate în valoare de 15 milioane de lei (echivalentul a circa 760.000 de euro).⁵⁴

Rețeaua a suferit o lovitură puternică pe 5 august 2025, odată cu condamnarea Evgheniei Guțul, bașcana Găgăuziei, la 7 ani de închisoare. Aceasta a fost găsită vinovată de implicare în finanțarea ilegală a fostului Partid „Șor”, prin introducerea în Republica Moldova, între 2019 și 2022, a unor fonduri ilicite provenite din Federația Rusă.⁵⁵ Hotărârea nu este

⁵² Ion Ceban, "12 Directions of Concrete Actions for Moldova: The Vision of the Alternative Bloc," March 21, 2025, <https://ionceban.md/12-directii-de-actiuni-concrete-pentru-moldova-viziunea-blocului-alternativa/>.

⁵³ Parliament of the Republic of Moldova, "Additional Legislative Measures to Combat Electoral Corruption, Voted in First Reading by Parliament," December 3, 2024, <https://multimedia.parlament.md/masuri-legislative-suplimentare-pentru-combaterea-coruptiei-electorale-votate-in-prima-lectura-de-parlament/>.

⁵⁴ "Electoral Corruption: Fines Worth Almost 15 Million Lei for People Who Sold Their Votes in the 2024 Elections," *Moldova1.md*, September 17, 2025, <https://moldova1.md/p/54064/corupere-electorala-amenzi-in-valoare-de-aproape-15-milioane-de-lei-pentru-persoanele-care-si-au-vandut-votul-la-alegerile-din-2024>.

⁵⁵ Măriuța Nistor, "VIDEO/ Taken into Custody from the Courtroom. How and Why Was the Head of Gagauzia Evghenia Guțul Condemned?," *Ziarul de Gardă*, August 5, 2025, <https://www.zdg.md/video/video-luata-sub-straia-din-sala-de-judecata-cum-si-de-ce-a-fost-condamnata-bascanca-evghenia-gutul/>.

definitivă, putând fi contestată la Curtea de Apel și ulterior la Curtea Supremă de Justiție, astfel că o decizie finală este așteptată abia după alegerile parlamentare din 28 septembrie.

Blocului „Victorie” — o alianță a partidelor controlate de Ilan Șor, creată la Moscova în aprilie 2024⁵⁶ — i-a fost interzisă participarea la alegeri de către Comisia Electorală Centrală (CEC), pe motiv că reprezintă succesorul politic al Partidului Șor, declarat neconstituțional în 2023.⁵⁷ Cu toate acestea, Ilan Șor păstrează o bază electorală loială, în special în Găgăuzia și în municipiul Orhei, unde a deținut funcția de primar. Voturile acestui segment de electorat vor fi redirecționate către alte formațiuni politice, în funcție de indicațiile transmise de Șor.

Printre partidele care ar putea beneficia de sprijinul indirect al rețelei ȘOR se numără Partidul Moldova Mare, condus de Victoria Furtună — fost procuror, care a acuzat instituțiile de drept că ar fabrica dosare împotriva judecătorilor neloiali față de guvernarea PAS.⁵⁸ Potrivit unor investigații jurnalistice, Furtună ar fi beneficiat de susținere informală din partea rețelei ȘOR la alegerile prezidențiale din 2024, unde a obținut neașteptat 4,45% din voturi, în ciuda vizibilității reduse și a lipsei unei structuri politice consolidate. Pe 14 august, Victoria Furtună și Irina Vlah — lidera Partidului „Inima Moldovei”, parte a Blocului Patriotic — au fost surprinse revenind împreună din Moscova, unde s-ar fi întâlnit cu Serghei Kirienko, prim-adjunct al șefului Administrației Prezidențiale.⁵⁹

Proiectul „Moldova Mare” este o inițiativă revizionistă, formulată de ideologul rus Aleksandr Dughin încă din 2010. Acesta prevede desprinderea unor teritorii din România și Ucraina pentru a recrea fostul Principat al Moldovei, sub forma unui stat care ar deveni partener strategic al Moscovei.⁶⁰ În iulie 2025, în cadrul unui eveniment desfășurat în România, Victoria Furtună a lansat un apel la unitatea „tuturor moldovenilor, fie că trăiesc la est sau la vest de Prut”. Cu două luni înainte, în mai 2025, Furtună a cerut public „restabilirea accesului direct la Marea Neagră” pentru Republica Moldova, afirmând că „statul are temeuri să ceară o revizuire a granițelor, mai ales în condițiile în care nu există niciun tratat internațional ratificat de Moldova care să recunoască pierderea Bugeacului”.⁶¹ Aceste declarații au stârnit îngrijorări la București, iar în septembrie 2025, presa românească a relatat

---

⁵⁶ “Fugitive Ilan Șor Gathered Leaders of Clone Parties in Moscow to Create a Common Political Bloc,” *TV8*, April 21, 2024, <https://tv8.md/2024/04/21/foto-fugarul-ilan-sor-si-a-adunat-liderii-partidelor-clona-la-moscova-pentru-a-crea-un-bloc-politic-comun/256042>.

⁵⁷ “The ‘Victory-Pobeda’ Bloc Was Not Registered by the CEC to Participate in the September 28 Elections,” *Moldova1.md*, July 19, 2025, <https://moldova1.md/p/53340/blocul-victorie-pobeda-nu-a-fost-inregistrat-de-cec-pentru-a-participa-la-alegerile-din-28-septembrie>.

⁵⁸ “Former Prosecutor Victoria Furtună Announces the Launch of a New Party. Expert: ‘An Initiative with Geopolitical Stakes,’” *Moldova1*, March 25, 2025, <https://moldova1.md/p/46118/fostul-procuror-victoria-furtuna-anunta-lansarea-unui-nou-partid-expert-o-initiativa-cu-miza-geopolitica>

⁵⁹ “Irina Vlah and Victoria Furtună, on the same plane: ‘Did you meet with Kirienko?’,” *Moldova1.md*, August 14, 2025, <https://moldova1.md/p/55123/video--irina-vlah-si-victoria-furtuna-in-aceiasi-avion--v-ati-intalnit-cu-kirienko->.

⁶⁰ Aleksandr Dugin, “What Russia Wants from Moldova,” *Black Sea News*, October 5, 2010, <https://www.blackseanews.net/read/643>.

⁶¹ “Asks for the ‘recovery’ of Bugeac: What are the risks of revanchist narratives launched by Victoria Furtună.” *TV8*, May 29, 2025, <https://tv8.md/2025/05/29/video-cere-recuperarea-bugeacului-care-sunt-riscurile-naratiunilor-revansarde-lansate-de-victoria-furtuna/282418>.

că Autoritatea Națională pentru Cetățenie analizează posibilitatea retragerii cetățeniei române deținute de Victoria Furtună.⁶²

Fig. 7. Victoria Furtună, lidera Partidului Moldova Mare, în timpul conferinței „R. Moldova - Identitatea națională. Adevăr istoric”.⁶³

Partide surpriză

Fondat în 2011, Partidul „Democrația Acasă” ar putea reprezenta o surpriză la aceste alegeri parlamentare, în ciuda scorurilor modeste în sondajele de opinie. Formațiunea este condusă de Vasile Costiuc, un apropiat al lui George Simion — liderul partidului AUR din România — cunoscut pentru pozițiile sale suveraniste. În trecut, Costiuc a fost asociat cu oligarhul Vladimir Plahotniuc, fiind implicat, alături de alți activiști, în acțiuni îndreptate împotriva opoziției în perioada în care Plahotniuc controla scena politică de la Chișinău. De asemenea, au fost făcute publice fotografiile în care Vasile Costiuc apare la evenimente desfășurate în Federația Rusă, organizate de generalul FSB Alexandr Kondyakov⁶⁴

Analize recente indică o creștere semnificativă a popularității lui Vasile Costiuc pe platforma TikTok, determinată de utilizarea unor strategii de manipulare a algoritmilor similare cu cele aplicate de Călin Georgescu — surpriza primului tur al alegerilor prezidențiale din România din 2024. Investigațiile au scos la iveală rețele de conturi pe TikTok care generează

⁶² “Euronews sources: Victoria Furtună targeted for revocation of Romanian Citizenship. Reaction from the Leader of the ‘Greater Moldova’ Party.” *Euronews Romania*, September 18, 2025, <https://www.euronews.ro/articole/surse-euronews-victoria-furtuna-sefa-partidului-moldova-mare-vizata-de-retragerea>.

⁶³ “Furtună Victory Party will not participate in Parliamentary Elections: CEC rejected the registration of the list of candidates,” *Newsmaker*, August 23, 2025, <https://newsmaker.md/ro/partidul-victoriei-furtuna-nu-va-participa-la-alegerile-parlamentare-cec-a-respins-inregistrarea-listei-de-candidati>.

⁶⁴ “A Coordinated Network of 17 TikTok Accounts with Thousands of Followers Lifts Costiuc, Simion’s Ally from Moldova, in the Algorithm,” *Ziarul de Gardă*, April 30, 2025, <https://www.zdg.md/stiri/o-retea-coordonata-de-17-conturi-pe-tik-tok-cu-mii-de-urmaritori-il-ridica-in-algoritm-pe-costiuc-aliatul-lui-simion-din-r-moldova/>.

videoclipuri cu milioane de vizualizări, promovând intens imaginea lui Costiuc și a partidului său.⁶⁵ Activitatea este concentrată în special în statele europene, vizând atragerea votului din diaspora pro-europeană – în detrimentul Partidului Acțiune și Solidaritate (PAS). În România, Consiliul Național al Audiovizualului a identificat aproximativ o mie de conturi suspecte sau false care promovează Partidul „Democrația Acasă”.⁶⁶ În acest context, nu poate fi exclusă o tentativă de replicare a modelului electoral din 2020 din România, când AUR a obținut 9% din voturi – în principal din diaspora – în pofida faptului că sondajele nu îi acordau șanse de a accede în Parlament.

Fig. 8. Vasile Costiuc mulțumește Alianței pentru Unirea Românilor (AUR) din România pentru sprijinul acordat în perioada premergătoare alegerilor din 28 septembrie.⁶⁷

4. SONDAJE ȘI SCENARI ELECTORALE

Sondajele de opinie din Republica Moldova oferă adesea o imagine incompletă și contradictorie a realității electorale. Ele exclud votul diasporei, care a reprezentat 19,35% din totalul celor 1,7 milioane de voturi exprimate în turul doi al alegerilor prezidențiale din 2024, dintre care 82,92% au fost în favoarea Maiei Sandu.⁶⁸ De asemenea, sondajele nu iau în calcul alegătorii din regiunea transnistreană. De exemplu, la alegerile parlamentare anticipate

⁶⁵ Mădălina Voinea and Sorin Ioniță, “Coordinated Inauthentic Behavior in Moldova’s Elections,” *Fact-Check Hub*, August 21, 2025, <https://fact-hub.eu/ro/2025/08/21/comportament-inautentic-coordonat-in-alegerile-din-republica-moldova/>.

⁶⁶ “CNA Romania warns: fake accounts on TikTok promote the candidate Vasile Costiuc,” *TVR Moldova*, September 7, 2025, <https://tvrromoldova.md/article/177f1109e20e5bc8/cna-romania-avertizeaza-conturi-false-pe-tiktok-promoveaza-candidatul-vasile-costiuc>.

⁶⁷ “Vasile Costiuc: ‘Thank you AUR and George Simion for fraternity, solidarity, and trust,’” *Telegraph.md*, July 18, 2025, <https://telegraph.md/video-vasile-costiuc-multumim-aur-si-lui-george-simion-pentru-fraternitate-solidaritate-si-incredere/>.

⁶⁸ “2024 Presidential Elections in the Republic of Moldova,” *Alegeri.md*, July 11, 2024, https://alegeri.md/w/Alegeri_preziden%C8%9Biale_din_2024_%C3%AEn_Republica_Moldova.

din 2021 au votat aproximativ 28.000 de persoane din stânga Nistrului, iar la prezidențialele din 2024 — 26.000.⁶⁹ Pentru scrutinul din septembrie 2025, numărul secțiilor de vot deschise pentru acești cetățeni a fost redus de la 30 (în 2024) la 12, fiecare cu un plafon de 3.000 de buletine.⁷⁰ O altă limitare este dificultatea de a surprinde comportamentul alegătorilor vulnerabili la corupția electorală, care fie nu își exprimă sincer opțiunea, fie manipulează răspunsurile în sondaje, dar devin activi în ziua votului. În plus, ponderea ridicată a respondenților indeciși — între 25% și 30% — introduce un nivel crescut de incertitudine, cu potențialul de a modifica semnificativ rezultatul final.

Accesul în Parlamentul Republicii Moldova este condiționat de praguri electorale de 5% pentru partide, 7% pentru blocuri și 2% pentru independenți. În perioada preelectorală 5 aprilie – 13 iulie 2025, media a șapte sondaje de opinie indică Partidul „Acțiune și Solidaritate” (PAS) drept principala forță politică, cu 39,3% din intențiile de vot ale respondenților decizi. Blocul „Patriotic” se situează pe locul al doilea, cu 23,8%, consolidându-și statutul de principală formațiune de opoziție. Blocul „Victorie” (exclus între timp din cursă), este cotate cu 11,4%, semnaland un potențial de redistribuire a voturilor către formațiuni din același spectru. Blocul „Alternativa” este cotate cu 10,8%, iar Partidul Nostru, condus de Renato Usatîi, este ultima formațiune aflată peste pragul electoral, cu 6,5%. Prin comparație, în campania pentru alegerile parlamentare anticipate din 2021 (pe baza mediei a nouă sondaje), PAS era cotate cu 42,6%, Blocul Comuniștilor și Socialiștilor cu 33,6%, Partidul Șor cu 6,8%, iar Partidul Nostru cu 5,3%.

În perioada campaniei electorale, media a trei sondaje de opinie relevă un nivel ridicat de indecizie în rândul alegătorilor cu probabilitate sporită de a ieși la vot - 25,5%. Dintre cei care au indicat o opțiune clară de vot, PAS se situează pe primul loc cu 38,5%, urmat de Blocul Patriotic cu 28,3%, Partidul Nostru cu 8,3% și Blocul Alternativa cu 8,2%. Printre partidele care se află cel mai aproape de pragul electoral este Partidul Democrația Acasă cu 2,53% și Partidul Moldova Mare, cu 2,4%.⁷¹⁷²⁷³

Pentru a estima distribuția mandatelor în viitorul Parlament, în baza alegătorilor decizi, datele prezentate mai sus au fost procesate utilizând metoda d'Hondt — un algoritm proporțional care împarte voturile valabil exprimate la un șir de numere naturale, alocând mandatele în funcție de cele mai mari rezultate obținute. Conform acestui calcul, distribuția mandatelor ar fi următoarea: PAS — 47 de mandate, Blocul Patriotic — 34, Blocul Alternativa și Partidul Nostru cu câte 10 mandate fiecare. Această estimare este aproape de media

---

⁶⁹ Cristian Bolotnicov, "Who and why wants fewer or more polling stations for citizens from the left bank of the Dniester?," *Europa Liberă Moldova*, October 21, 2025, <https://moldova.europalibera.org/a/cine-si-de-ce-vrea-mai-putine-sau-mai-multe-sectii-de-votare-pentru-cetatenii-din-stanga-nistrului-/33507440.html>.

⁷⁰ "12 Polling Stations Will Be Opened for the Transnistrian Region in the Parliamentary Elections on September 28," *Government of the Republic of Moldova*, August 26, 2025, <https://gov.md/ro/comunicate-de-presa-bpr/12-sectii-de-votare-vor-fi-deschise-pentru-regiunea-transnistreana-la>.

⁷¹ Mihai Bologan, "Electoral Barometer, Wave 2, 09.08.2025," video, *Facebook*, September 8, 2025, <https://www.facebook.com/bologan/videos/764790823137897>.

⁷² "IRI Poll for Washington: PAS Would Obtain the Majority in the New Parliament," *Deschide.md*, September 12, 2025, <https://www.deschide.md/articole/surse-sondaj-iri-pentru-washington-pas-ar-obtine-majoritatea-in-noul-parlament>.

⁷³ "Socio-political Survey," *WatchDog.MD*, September 2025, <https://watchdog.md/wp-content/uploads/2025/09/Sondaj-socio-politic-Septembrie-2025.pdf>.

sondajelor preelectorale, care indicau: 43 de mandate pentru PAS, 25 pentru Blocul Patriotic, 13 pentru Blocul Victorie, 12 pentru Blocul Alternativa și 8 pentru Partidul Nostru.

Configurația finală a viitorului Parlament va depinde esențial de prezența la vot în diaspora și de numărul partidelor care vor reuși să depășească pragul electoral. De exemplu, 150.000 de voturi din diaspora obținute de PAS înseamnă circa 8-10 mandate, într-un scenariu cu o participare totală de 1,5 milioane de alegători. Dacă cel puțin patru partide acced în legislativ, șansele PAS de a obține o majoritate parlamentară se reduc semnificativ — iar într-un context nefavorabil, formațiunea ar putea ajunge chiar în opoziție. Pe de altă parte, dacă doar trei forțe reușesc să intre în Parlament — iar una dintre formațiunile „Partidul Nostru” sau „Blocul Alternativa” nu trec pragul electoral — PAS ar putea beneficia de redistribuirea voturilor și ar avea șanse reale să obțină o nouă majoritate parlamentară.

Liderul PAS, Igor Grosu, a declarat că formațiunea este dispusă să formeze coaliții doar cu partide care susțin fără echivoc integrarea europeană, excluzând explicit orice colaborare cu Blocul Patriotic, Blocul Alternativa sau Partidul Nostru. Totuși, în eventualitatea în care PAS nu reușește să obțină singur majoritatea parlamentară, o cooperare cu Partidul Nostru pare mai plauzibilă decât cu Blocul Alternativa, acuzat în mod constant de liderii PAS că promovează interesele Federației Ruse. Renato Usatîi adoptă un discurs mai pragmatic, a sugerat disponibilitatea de a susține un guvern tehnocrat și are o relație tensionată cu Igor Dodon, ceea ce reduce probabilitatea unei alianțe între Partidul Nostru, Blocul Patriotic și Blocul Alternativa.⁷⁴ Cu toate acestea, Usatîi rămâne un actor imprevizibil, iar volatilitatea scenei politice nu exclude complet posibilitatea formării unei coaliții între aceste forțe.

Într-un alt scenariu, Partidului Acțiune și Solidaritate va încerca să formeze o majoritate parlamentară prin atragerea sprijinului unor deputați din partidele intrate în Parlament, care individual împărtășesc obiectivul aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană. În acest caz, noul guvern ar putea fi alcătuit predominant din persoane neafiliate politic, cu un mandat clar de a gestiona negocierile de aderare, influența politică a PAS asupra guvernului fiind mai estompată. Trebuie menționat că la Chișinău a fost lansată inițiativa civică „Europa 28”, constituită din antreprenori, economiști și reprezentanți ai mediului de afaceri. Platforma susține reformele economice și integrarea rapidă în UE, promovând același obiectiv enunțat în programul electoral al PAS: semnarea Tratatului de Aderare până în anul 2028.⁷⁵ Membrii platformei ar putea juca un rol important după alegerile parlamentare din septembrie, în cadrul unui guvern de tehnocrați sau cu un profil politic mai redus.

5. INTERFERENȚA RUSIEI ȘI RISCURI DE DESTABILIZARE

Corupția electorală

Similar scrutinului prezidențial și referendumului din 2024, Moscova își va continua strategia de influențare a procesului electoral prin coruperea alegătorilor și diseminarea dezinformării prin rețele sociale.⁷⁶ În contextul actualelor alegeri parlamentare, un accent

---

⁷⁴ "Renato Usatîi: The next government cannot be formed without our party!," *Our Party*, September 5, 2025, <https://partidulnostru.md/post/renato-usatii-urmatorul-guvern-nu-poate-fi-format-fara-partidul-nostru~68bade5d47af1d5346058185>.

⁷⁵ "Manifesto Europe 2028: 12 steps for a healthy economy," *Europa 2028*, September 2025, <https://www.europa2028.eu/manifest>

⁷⁶ Security and Intelligence Service of the Republic of Moldova, *Assessment of the Russian Federation's Involvement in Moldova's Electoral Processes in 2024–2025*, March 5, 2024,

deosebit este pus pe diaspora, unde există riscul unor tentative de perturbare directă a procesului de vot. Printre tacticile anticipate se numără alertele false cu bombă în secțiile din statele europene – un fenomen deja înregistrat în 2024, când 14 secții de vot au fost vizate.⁷⁷ Un alt risc major îl reprezintă transportul organizat al alegătorilor domiciliați în Federația Rusă către Belarus, Azerbaidjan, Turcia sau chiar direct în Republica Moldova, cu scopul de a mobiliza electoratul pro-rus și de a influența rezultatul scrutinului.

Autoritățile depun eforturi pentru a limita activitatea rețelelor de corupere a alegătorilor. Pe 6 august 2025, șeful Inspectoratului General al Poliției, Viorel Cernăuțeanu, a anunțat deconspirarea unei noi scheme de corupere electorală, coordonată din Federația Rusă și operată prin aplicația Taito – o platformă de mesagerie criptată, utilizată pentru mobilizarea activiștilor afiliați grupării ȘOR. Potrivit acestuia, zeci de mii de persoane au instalat aplicația, care nu necesită introducerea unui număr de telefon, ceea ce îngreunează identificarea participanților și urmărirea tranzacțiilor. El a precizat că remunerarea activiștilor se face printr-un mecanism complex: fondurile sunt transferate inițial în ruble rusești prin banca Promsvyazbank, apoi convertite în criptomonede, ulterior în valută străină și, în final, în lei moldovenești.⁷⁸

Acțiunile autorităților s-au intensificat în special în luna septembrie, unde doar în prima săptămână, ofițerii Centrului Național Anticorupție (CNA) au efectuat peste 100 de percheziții în legătură cu finanțarea ilegală a partidelor. Procurorii au prezentat înregistrări audio care arată organizarea unei campanii de recompensare a agitatorilor electorali, plătiți cu 1.000 de lei lunar (circa 50 de euro), cu promisiuni de sume mai mari în august și septembrie. Autoritățile au ridicat sume considerabile în diferite valute, telefoane, laptopuri, documente bancare și carduri MIR.⁷⁹ Pe 8 septembrie, CNA a desfășurat alte 60 de percheziții la nivel național și a reținut 15 persoane implicate în recrutarea alegătorilor și oferirea de bani sau bunuri pentru susținerea unei formațiuni politice.⁸⁰ Pe 16 septembrie, peste 20 de milioane de lei în diverse valute (circa un milion de euro) au fost ridicați de ofițerii CNA.⁸¹ Unele percheziții au vizat membri ai partidului Inima Moldovei, parte a blocului Patriotic, iar la 17 septembrie, CEC decis să sesizeze Ministerul Justiției privind limitarea activității partidului.⁸²

<https://sis.md/sites/default/files/comunicate/fisiere/Scenarii%20de%20influen%C8%9B%C4%83%202024-2025.pdf>

⁷⁷ "President Maia Sandu's Speech in the European Parliament," Presidency of the Republic of Moldova, September 9, 2025, <https://presedinte.md/presa/discursul-presedintei-maia-sandu-in-parlamentul-european>

⁷⁸ "IGP Chief Viorel Cernăuțeanu: "The TAITO application is used by members of the Șor criminal organization for illegal financing and electoral corruption," Moldpres, September 12, 2025, <https://shorturl.at/ReWQt>

⁷⁹ "Law enforcement officers conduct large-scale searches in Southern Moldova in a case of electoral corruption, four people detained," *Infotag.md*, September 2, 2025, <https://www.infotag.md/incidents-ro/326462/>.

⁸⁰ "CNA announces 60 national searches and 15 people arrested in a case of illegal financing of political parties, electoral corruption, and money laundering," *National Anticorruption Center*, September 8, 2025, <https://cna.md/ro/comunicate-de-presa/cna-anunta-60-de-perchezitii-la-nivel-national-si-15-persoane-retinute-intr-un>.

⁸¹ Eliza Mihalache, "CNA raids in the capital: Over 20 million lei seized in the illegal financing of parties case," *Moldova1.md*, September 16, 2025, <https://moldova1.md/p/57363/perchezitii-cna-in-capitala-peste-20-de-milioane-de-lei-ridicati-in-dosarul-finantarii-ilegale-a-partidelor>.

⁸² Sabrina Colbasnicov, "CEC seeks to limit the activity of the 'Inima Moldovei' Party; Vlah: 'Politically motivated decision'," *TV8.md*, September 17, 2025, <https://tv8.md/2025/09/17/cec-cere-limitarea-activitatii-partidului-inima-moldovei-vlah-decizie-motivata-politic/288949>.

Fig. 9. Imagini publicate de Centrul Național Anticorupție (CNA) în timpul perchezițiilor legate de finanțarea ilegală a partidelor politice.

Un raport intern al rețelei Șor, ajuns în spațiul public în luna septembrie, indică faptul că aproximativ 70% din fondurile trimise din Federația Rusă pentru finanțarea ilegală a partidelor din Republica Moldova au dispărut fără urmă. Ca urmare a acestor pierderi, Ilan Șor ar fi fost obligat de către FSB, la solicitarea directă a Kremlinului, să angajeze foști polițiști și funcționari ai structurilor de forță din Republica Moldova pentru a investiga deturnările. Documentul arată că deși Kremlinul alocă câte 300 de dolari pentru fiecare activist, aceștia primesc în realitate, doar 45–50 de dolari. Numai în anul 2023, lideri ai grupării Șor ar fi deturnat aproximativ 10 milioane de dolari din fondurile alocate de Moscova pentru activități politice și electorale. Raportul o indică pe Marina Tauber, până de curând principalul reprezentant al grupării în Republica Moldova, drept principal beneficiar al acestor fonduri deturnate. În plus, alți 61 de lideri raionali ar fi însușit între 20% și 40% din sumele destinate activiștilor locali.⁸³

Schimbări în Administrația Prezidențială de la Kremlin

La Moscova au avut loc schimbări importante în structura Administrației Prezidențiale, cu impact direct asupra Republicii Moldova. Pe 29 august 2025, Vladimir Putin a desființat două direcții aflate în subordinea adjunctului șefului Administrației Prezidențiale, Dmitri Kozak: Direcția pentru relații interregionale și culturale cu țările străine și Direcția pentru cooperare transfrontalieră.⁸⁴ Cea din urmă era condusă de Igor Maslov, colonel în Serviciul de Informații Externe (SVR), identificat în mai multe investigații ca fiind coordonatorul departamentului „pentru Moldova” din cadrul Administrației Prezidențiale, responsabil de monitorizarea scenei politice și de coordonarea forțelor pro-ruse din Republica Moldova.⁸⁵ Cele două direcții au fost

⁸³ Tudor Ioniță, "Report to the FSB: Marina Tauber and other leaders of the 'ȘOR' group stole millions of dollars given by Moscow for party activists," *Deschide.md*, September 9, 2025, <https://www.deschide.md/articole/raport-catre-fsb-marina-tauber-si-alti-lideri-din-gruparea-sor-au-furat-milioane-de-dolari-dati-de-moscova-pentru-activistii-partidului/>.

⁸⁴ Andrey Prah, "The Kremlin will create a new department for interaction with the near abroad," *Kommersant.ru*, August 29, 2025, <https://www.kommersant.ru/doc/8005368>.

⁸⁵ Vladimir Thorik, "President of Russian Intelligence," *Rise.md*, October 21, 2020, <https://www.rise.md/articol/presedintele-inteligentei-ruse/>.

înlocuite cu o nouă structură: Direcția pentru parteneriat strategic și cooperare, subordonată direct lui Serghei Kirienko, prim-adjunct al șefului Administrației Prezidențiale și responsabil pentru blocul politic intern al Kremlinului.⁸⁶

Timp de peste două decenii, Dmitri Kozak a fost promotorul unei strategii de influență „soft” în Republica Moldova, axată pe mijloace politice și diplomatice. El este autorul memorandumului de federalizare din 2003, respins în ultim moment de Vladimir Voronin, și a sprijinit lideri proruși precum Igor Dodon și Irina Vlah. Spre deosebire de Kozak, Serghei Kirienko este perceput ca un strateg dur, orientat către rezultate rapide și lipsite de compromisuri. Considerat unul dintre cei mai influenți colaboratori ai lui Vladimir Putin și supranumit „arhitectul propagandei ruse moderne”, Kirienko a preluat în 2022 coordonarea politicilor Kremlinului în Donbas și regiunile ucrainene ocupate.⁸⁷ Din 2023, Kirienko și-a intensificat atenția asupra Republicii Moldova și este considerat principalul susținător al rețelei ȘOR și al metodelor agresive de destabilizare a scenei politice de la Chișinău.⁸⁸ Alegerile parlamentare din Republica Moldova reprezintă pentru Serghei Kirienko o oportunitate de a obține câștiguri geopolitice rapide în regiune.

În eventualitatea în care formarea unei majorități parlamentare favorabile Moscovei va eșua, scenariile de destabilizare devin probabile, inclusiv contestarea legitimității alegerilor. Narațiunea privind presupuse fraude electorale este deja prezentă atât în spațiul public din Chișinău, cât și la Moscova. Recent, secretarul Consiliului de Securitate al Federației Ruse, Serghei Șoigu, a acuzat guvernarea PAS că ar urmări manipularea votului din diaspora.⁸⁹ În acest context, merită amintită declarația din octombrie 2024 a directorului Serviciului de Informații și Securitate (SIS), Alexandru Musteață, potrivit căruia peste 300 de tineri moldoveni au fost instruiți în tabere din Rusia, Serbia și Bosnia și Herțegovina pentru a provoca destabilizări în timpul alegerilor prezidențiale și al referendumului constituțional privind integrarea europeană. Conform autorităților, aceștia au fost antrenați să utilizeze drone și să confecționeze dispozitive explozive artisanale, sub supravegherea unor cetățeni străini conectați la grupuri paramilitare private, inclusiv „Wagner”.⁹⁰

Acțiuni de destabilizare în plan energetic

Deși Chișinăul nu mai depinde de gazele furnizate de Gazprom și, din ianuarie 2025, își asigură energia electrică din importuri europene, riscul unei noi crize energetice persistă. Republica Moldova dispune de patru puncte de intrare a gazelor naturale: gazoductul Iași–Chișinău (din România), punctul Alexeevka (din Ucraina), punctul Grebenichi (din Ucraina,

---

⁸⁶ "Sergey Kiriienko can become the curator of the new Presidential Administration department," *Kommersant.ru*, August 29, 2025, <https://www.kommersant.ru/doc/8005372>.

⁸⁷ "Vice-king of Donbas," *Meduza.io*, June 8, 2022, <https://meduza.io/feature/2022/06/08/vitse-korol-donbassa>.

⁸⁸ Discussions with Chișinău officials during the New Strategy Center experts' fact-finding visit to Moldova, November 18–20, 2024

⁸⁹ Olga Gorchak, "Shoigu: Moldova plans to falsify the diaspora's vote. Reaction of the Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Moldova," *Newsmaker.md*, 11 august 2025, <https://newsmaker.md/ru/shoigu-moldova-planiruet-falsificzirovat-golosovanie-diaspory-reakcziya-mid-m>.

⁹⁰ Ecaterina Arvintii, "Over 300 young people from the Republic of Moldova, trained to cause chaos at the elections: 88 searches across the country and 1.6 million lei confiscated," *Radio Moldova*, October 17, 2024, <https://radiomoldova.md/p/41551/peste-300-de-tineri-din-r-moldova-instruiti-sa-provoace-haos-la-alegeri-88-de-perchezitii-in-toata-tara-si-1-6-milioane-de-lei-confiscati>.

prin regiunea transnistreană) și punctul Orlovka (la granița moldo-ucraineană, parte a coridorului Transbalcanic). În noaptea de 5 spre 6 august 2025, stația de distribuție de la Orlovka a fost avariata în urma unui atac al forțelor ruse. Incidentul nu a destabilizat energetic Republica Moldova, inclusiv Transnistria, întrucât întreaga cantitate de gaze este în prezent importată prin gazoductul Iași–Chișinău.⁹¹

Fig. 10. Gazoductul Iași-Chișinău (cu roșu).⁹²

Cu toate acestea, în sezonul rece, capacitatea gazoductului Iași–Chișinău — de aproximativ 5 milioane de metri cubi pe zi — nu este suficientă pentru a acoperi simultan consumul de pe ambele maluri ale Nistrului, decât în condițiile impunerii unor restricții pentru sectorul industrial. În sezonul de iarnă 2024/2025, consumul mediu zilnic în teritoriul aflat sub controlul autorităților de la Chișinău a fost de 4,75 milioane de metri cubi, ceea ce lasă un spațiu de manevră limitat pentru a satisface și necesarul din regiunea transnistreană. Acolo, consumul mediu zilnic în perioada de iarnă este estimat la circa 2,65 milioane de metri cubi, în principal pentru acoperirea nevoilor umanitare.⁹³ În acest context, din februarie 2025, în anumite perioade, aprovizionarea cu gaze a regiunii transnistrene a fost asigurată prin punctul de intrare Orlovka. Dacă importurile de gaze prin punctul Orlovka devin imposibile, singurele

⁹¹ Gabriela Munteanu, "Drone attack on the 'Orlovka' gas station in Ukraine" *Ziarul de Gardă*, August 6, 2025, <https://www.zdg.md/stiri/atac-cu-drone-asupra-statiei-de-gaze-orlovka-din-ucraina-ministerul-energiei-declara-ca-r-moldova-nu-a-fost-afectata-expert-rusia-va-incerca-sa-creeze-din-nou-probleme-e/>.

⁹² "Moldovagaz has opened the tap to the Transnistrian region," *Europa Liberă Moldova*, February 1, 2025, <https://moldova.europalibera.org/a/moldovagaz-a-deschis-robinetul-catre-regiunea-transnistreana-/33299506.html>

⁹³ Ana-Maria Dolghii "How much gas was bought for Transnistria from the European grant? Energocom's clarifications," *Newsmaker.md*, February 11, 2025, <https://newsmaker.md/ro/cat-gaz-a-fost-cumparat-pentru-transnistria-din-grantul-european-precizarile-energocom>.

alternative tehnice viabile rămân rutele prin punctele Alexeevka și Grebenichi, condiționate însă de acordul autorităților de la Kiev pentru tranzitul gazelor destinate regiunii transnistrene. În acest context, intensificarea atacurilor rusești asupra infrastructurii energetice din Ucraina, mai ales în apropierea acestor puncte de intrare, ar evidenția o strategie deliberată a Moscovei de a destabiliza Republica Moldova pe perioada iernii, prin provocarea unei crize energetice, economice și umanitare. Într-un astfel de scenariu, Chișinăul ar putea fi obligat să oprească temporar activitatea industrială și să restricționeze consumul populației, pentru a asigura livrări minime de gaze către Transnistria, în scop umanitar.

Un punct vulnerabil pentru securitatea Republicii Moldova în următoarele luni este interconectivitatea cu rețeaua de transport a energiei electrice din România, care depinde în prezent de o singură linie de 400 kV, Isaccea–Vulcănești-Cuciurgan. Traseul acesteia traversează teritoriul ucrainean, în apropierea zonei bombardate recent de Rusia la Orlovka, și continuă prin Transnistria, ajungând la centrala de la Cuciurgan, de unde energia este redirecționată spre Chișinău. Acest traseu oferă Moscovei, prin intermediul regimului de la Tiraspol, o pârgie de presiune și ridică riscul unor acțiuni de sabotaj care ar putea afecta alimentarea cu energie din România. Pentru a elimina acest risc, Chișinăul construiește o nouă linie de 400 kV, Vulcănești–Chișinău, care va interconecta direct sistemele energetice ale României și Republicii Moldova, ocolind Transnistria. Finalizarea proiectului este prevăzută pentru sfârșitul anului 2025.⁹⁴

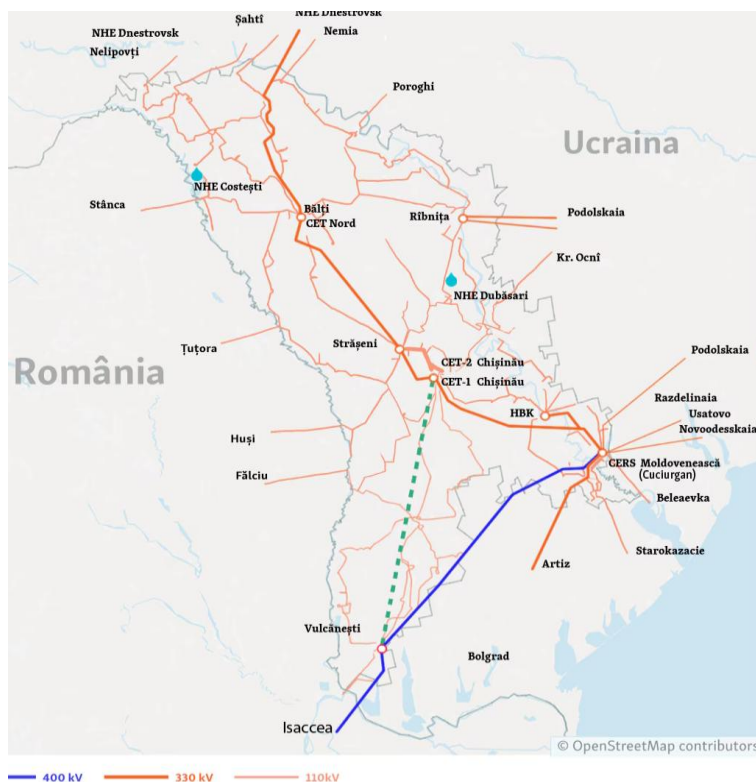

Fig. 11. Noua linie electrică de 400 kV Vulcănești–Chișinău (cu verde).⁹⁵

⁹⁴ "The Vulcănești-Chișinău Energy Independence Line Project Records Progress," Ministry of Energy of the Republic of Moldova, August 12, 2025, <https://energie.gov.md/ro/content/proiectul-linii-independentei-energetice-vulcanesti-chisinau-inregistreaza-un-avans>

⁹⁵ "Moldovagaz has opened the tap to the Transnistrian region," Europa Liberă Moldova, February 1, 2025, <https://moldova.europalibera.org/a/moldovagaz-a-deschis-robinetul-catre-regiunea-transnistreana-/33299506.html>

Riscuri pentru securitatea regională

Formarea unei coaliții parlamentare dominate de partide pro-ruse și anti-reformiste, în urma alegerilor din septembrie 2025, ar deschide calea subminării instituțiilor-cheie care au avut un rol central în contracararea influenței ostile a Federației Ruse în Republica Moldova. Un risc major îl reprezintă posibilul transfer al controlului asupra Serviciului de Informații și Securitate (SIS) din subordinea Președinției către Parlament. Riscul este amplificat de multiple cazuri documentate în ultimii ani privind racolarea unor persoane cu funcții publice de către serviciile secrete ruse. În septembrie 2024, fostul Șef al Statului Major al Armatei, generalul de brigadă Igor Gorgan, a fost pus sub acuzare pentru spionaj în favoarea Moscovei, fiind racolat de spionajul militar rus (GRU).⁹⁶ În iulie 2024, șeful Direcției Juridice a Parlamentului a fost prins în flagrant în timp ce transmitea informații clasificate unui angajat al Ambasadei Federației Ruse la Chișinău. În același dosar, un funcționar al Poliției de Frontieră a fost arestat pentru complot împotriva Republicii Moldova.⁹⁷ La 8 septembrie 2025, Alexandru Bălan, fost director adjunct al Serviciului de Informații și Securitate (2016–2019), a fost reținut de autoritățile române sub acuzația de divulgare a unor informații secrete de stat ale României către ofițeri KGB din Belarus.⁹⁸ În eventualitatea instalării unei guvernări favorabile intereselor Moscovei, numirea unor persoane racolate de serviciile secrete rusești în instituții strategice ar putea genera breșe critice în mecanismele de securitate ale Republicii Moldova.

Rusia ar putea încerca o rotație mascată a contingentului său militar din Transnistria, trimițând „civili” prin aeroportul din Chișinău, în eventualitatea în care Guvernul moldovean ar adopta o atitudine binevoitoare față de Rusia. Chiar dacă Grupul Operativ al Trupelor Ruse din Transnistria (GOTR) numără aproximativ 1.500 de militari și dispune de echipamente învechite,⁹⁹ acesta continuă să reprezinte o amenințare latentă pentru litoralul Ucrainei.

De asemenea, Rusia ar putea infiltra persoane cu pregătire militară pentru a organiza acțiuni subversive în Găgăuzia, unde există deja o un curent de opinie favorabil Kremlinului. Escaladarea tensiunilor în Găgăuzia ar putea avea implicații directe asupra regiunii Bugeac din sudul Ucrainei, situată între Dunăre și râul Nistru, o zonă strategică ce concentrează toate porturile dunărene ale Ucrainei. Caracterizată printr-o mare diversitate etnică, regiunea Bugeac include și o comunitate găgăuză de aproximativ 25.000 de persoane.¹⁰⁰ În 2015, după anexarea Crimeei, Rusia a încercat să destabilizeze regiunea Bugeac prin promovarea ideii unei așa-numite „Republici Populare Bugeac”, ca parte a scenariului „Novorossia”. Planul viza

---

⁹⁶ Iurie Rotari, “Prosecutors charged General Gorgan in the case of espionage in favor of Russia,” *Europa Liberă Moldova*, September 19, 2024, <https://moldova.europalibera.org/a/procurorii-l-au-pus-sub-invinuire-pe-generalul-gorgan-in-dosarul-privind-spionajul-in-favoarea-rusiei/33126113.html>.

⁹⁷ Cristian Bolotnicov and Denis Dermeji, “SIS and PCCOCS Conducted Searches in Parliament,” *Radio Free Europe Moldova*, July 31, 2024, <https://moldova.europalibera.org/a/sis-si-pccocs-au-descins-cu-perchezitii-in-parlament/33057505.html>

⁹⁸ Cristian Oțoșanu, “Former Deputy Director of the Moldovan Intelligence Service, Alexandru Balan, Detained by DIICOT after Being Accused of Spying on Romania for Belarus,” *Libertatea.ro*, September 9, 2025, <https://www.libertatea.ro/stiri/alexandru-balan-sis-spion-secrete-stat-romania-belarus-audiat-diicot-5442465>.

⁹⁹ “Map of the Security Zone.” *Zona de Securitate*, n.d, accessed May 7, 2025. <https://zonadesecuritate.md/securitate/harta-zs-zona-de-securitate/>.

¹⁰⁰ Vladimir Socor, “Bessarabia's 'ethnographic Harlequin' in a regional perspective,” *Euromaidanpress.com*, June 2, 2020, <https://euromaidanpress.com/2020/06/02/bessarabias-ethnographic-harlequin-in-a-regional-perspective/>.

izolarea Ucrainei de Marea Neagră și de Dunăre, afectându-i grav economia și accesul la rutele comerciale maritime.¹⁰¹

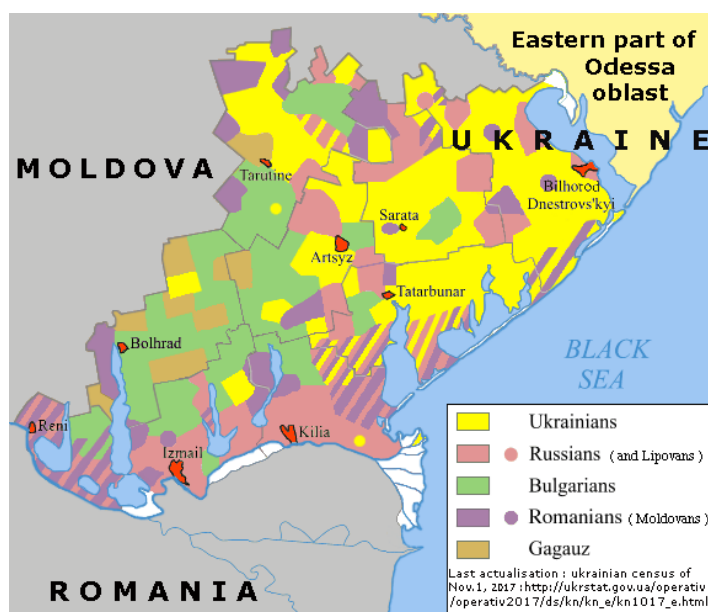

Fig. 16. Componența etnică a regiunii Bugeac.¹⁰²

Un alt scenariu care nu trebuie omis este legat de mica ieșire la Dunăre a Republicii Moldova, de doar 420 metri, prin portul Giurgiulești, situat în imediata apropiere a portului ucrainean Reni. În eventualitatea instaurării unui guvern pro-rus la Chișinău, forțele speciale ruse ar putea să se infiltreze în zonă pentru a bloca libertatea de navigație pe acest fluviu, care curge din Germania până la Marea Neagră. Un astfel de scenariu ar avea consecințe grave pentru securitatea României și Ucrainei. Porturile dunărene au jucat un rol esențial în exportul cerealelor ucrainene după invazia Rusiei în 2022, iar orice perturbare a navigației ar afecta direct lanțurile logistice și viitoarele eforturi de reconstrucție din sudul Ucrainei. Atacul din 28 august 2025, când Rusia a folosit pentru prima dată o dronă navală împotriva unei nave ucrainene aflate pe brațul Chilia, marchează o escaladare semnificativă a războiului în domeniul naval, arătând că Rusia are sisteme autonome și capacități suficiente de comandă-control pentru a afecta navigația pe Dunăre.¹⁰³

¹⁰¹ John R. Haines, "A Quarrel In A Far-Away Country: The Rise Of A Budzhak People's Republic?," *Foreign Policy Research Institute*, April 8, 2015, https://www.fpri.org/article/2015/04/a-quarrel-in-a-far-away-country-the-rise-of-a-budzhak-peoples-republic/#_ftn4.

¹⁰² Vladimir Socor, "Bessarabia's 'ethnographic Harlequin' in a regional perspective," *Euromaidanpress.com*, June 2, 2020, <https://euromaidanpress.com/2020/06/02/bessarabias-ethnographic-harlequin-in-a-regional-perspective/>.

¹⁰³ Adrian Cochino and Victor Cozmei, "Unprecedented Russian Attack in the Danube Delta, on the border with Romania. VIDEO with the first action of this kind successfully carried out by Moscow since the beginning of the war," *HotNews.ro*, August 29, 2025, <https://hotnews.ro/atac-fara-precedent-al-rusiei-in-delta-dunarii-la-granita-cu-romania-video-cu-prima-actiune-de-acest-gen-reusita-de-moscova-de-la-inceputul-razboiului-2054355>.

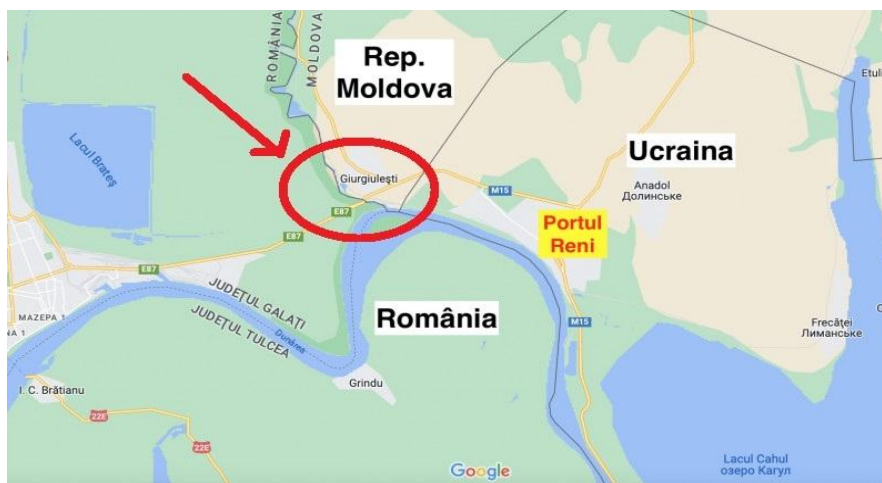

Fig. 22. Portul Giurgiulești.¹⁰⁴

CONCLUZII

Alegerile parlamentare din 28 septembrie 2025 reprezintă un moment decisiv pentru direcția strategică a Republicii Moldova, în special în ceea ce privește parcursul său european. Pentru Partidul Acțiune și Solidaritate (PAS), susținut de președinta pro-europeană Maia Sandu, provocarea majoră nu constă doar în obținerea unui rezultat electoral favorabil, ci în capacitatea de a coagula o majoritate parlamentară stabilă, capabilă să susțină un program de reforme esențial pentru continuarea procesului de aderare la Uniunea Europeană.

Miza geopolitică este ridicată, iar toate scenariile rămân deschise: de la formarea unei majorități pro-europene autentice, la o coaliție fragilă, vulnerabilă în fața influenței unor actori pro-Kremlin, sau chiar la emergența unei majorități parlamentare pro-ruse. În acest context, diaspora este așteptată să joace un rol esențial, așa cum a demonstrat la alegerile prezidențiale și referendumul constituțional din 2024, având capacitatea de a influența semnificativ echilibrul de forțe. Experiența Georgiei reprezintă un precedent relevant, ilustrând riscul ca președinta pro-europeană Maia Sandu să devină izolată politic, confruntându-se cu un guvern ostil care ar putea submina procesul de integrare europeană prin inițiative controversate. În plus, retorica formațiunilor pro-Kremlin, care invocă posibile fraude electorale, alimentează preocupări privind potențiale acțiuni de destabilizare în perioada post-electorală.

Scrutinul parlamentar din Republica Moldova este urmărit cu atenție la Kiev, întrucât o eventuală victorie a forțelor pro-ruse ar însemna pierderea unui partener regional esențial pentru Ucraina. Acest aspect devine cu atât mai relevant într-un moment în care importanța strategică a Republicii Moldova capătă o greutate tot mai mare în calculele Kremlinului.

Rezultatul alegerilor parlamentare va influența în mod direct relațiile bilaterale cu România, stat membru al Uniunii Europene și al NATO, cu care Republica Moldova are legături istorice, politice, economice și culturale profunde. România a jucat, în ultimii ani, un rol esențial în sprijinirea stabilității interne și a parcursului european al Chișinăului. În acest context, orice reorientare geopolitică a Republicii Moldova — în special prin accesarea în

¹⁰⁴ <https://www.ziarulprofit.ro/romania-vrea-sa-cumpere-portul-giurgiulesti-din-republica-moldova/>

Parlament a unor partide cu agendă revizionistă — ar avea consecințe directe asupra relației strategice dintre cele două state.

Urmăriți-ne pe social media:

 NSC_Romania

 New Strategy Center - NSC

 office@newstrategycenter.ro

 <https://newstrategycenter.ro/en/home/>

